

ERSÄTTNINGSMODELL 2018

HÄLSOVAL VÄSTERBOTTEN

Reviderad av landstingsstyrelsen 2018-02-27

Innehåll

1.	ERSÄTTNINGSMODELL HÄLSOVAL 2018.....	3
1.1	Fast ersättning.....	3
1.1.1	Åldersviktad kapitering.....	3
1.1.2	Socioekonomisk ersättning, CNI.....	4
1.1.3	Ersättning för primärvårdsläkemedel.....	4
1.1.4	Ersättning för glesbygd.....	5
1.2	Rörlig ersättning.....	6
1.2.1	Patientintäkter.....	6
1.2.2	Särskild besöksersättning.....	6
1.2.3	Målrelaterad ersättning.....	7
1.3	Övriga ersättningar.....	8
1.3.1	Ersättning för listade som är folkbokförda i annat län/region.....	8
1.3.2	Ersättning för asylsökande, anhörigmigranter, kvotflyktingar.....	8
1.3.3	Ersättning för personer med skyddad identitet m. m.....	8
1.3.4	Ersättning för återkoppling av hälsoundersökning av socialtjänstplacerade barn och ungdomar till kommunens Socialtjänst.....	8
1.3.5	Ersättning vid deltagande i övergripande utvecklingsarbete.....	8
1.4	Språktolk, teckenspråkstolk och vuxendövtolk.....	9
1.5	Momskompensation.....	9
1.6	Avgifter och avdrag.....	9
1.6.1	Avgift för besök vid annan hälsocentral eller vårdgivare.....	9
1.6.2	Avdrag för utebliven redovisning av begärda uppgifter.....	9
1.7	Utbetalning och debitering av ersättning.....	9
1.7.1	Utbetalning av fast ersättning.....	9
1.7.2	Ersättning och debitering av primärvårdsläkemedel.....	10
1.7.3	Utbetalning av besöksersättning.....	10
1.7.4	Utbetalning av övrig rörlig ersättning.....	10
1.8	Debitering av kostnader.....	10
1.8.1	Primärvårdsbesök vid annan vårdenhhet.....	10
1.8.2	Radiologiska undersökningar.....	10
1.8.3	Laboratoriemedicinska analyser.....	10
1.8.4	Informatik, medicinsk teknik och telefoni.....	11
1.8.5	Prisjustering.....	11
1.9	Ersättning för tilläggsuppdrag.....	11

1. ERSÄTTNINGSMODELL HÄLSOVAL 2018

Ersättningsmodellen består av en fast del och en rörlig del. Den fasta ersättningen utgör ca 87 procent och den rörliga ersättningen motsvarar ca 13 procent av den totala ersättningen.

Fast ersättning består av ersättning för åldersviktad kapitering, socioekonomi (CNI), primärvårdsläkemedel samt ersättning för glesbygd. Rörlig ersättning består av patientintäkter, besöksersättning och målrelaterad ersättning.

Eventuell statligt beslutad prestationsersättning som kan utgå till landstinget för år 2018, och som direkt kopplar till hälsovalsuppdraget, ska fördelas till samtliga utförare av Hälsoval.

Ersättning för tilläggsuppdrag inom hälsoval utgår enligt fastställt belopp till den hälsocentral som VLL beslutat att tilldela tilläggsuppdraget (se 9.9 Ersättning för tilläggsuppdrag).

1.1 Fast ersättning

Fast ersättning per listad, kapitationsersättning, utgår till den hälsocentral där den enskilde är listad. Ersättning för personer som valt att lista sig på hälsocentralen men är folkbokförda i annat län/region omfattas inte av kapitationsersättning utan ersätts på annat sätt vilket framgår i avsnitt 1.3.3.

Utifrån antagandet att vårdbehovet och läkemedelsbehovet varierar mellan olika individer och åldersgrupper har kapiteringen viktats utifrån ålder och CNI (Care need index).

1.1.1 Åldersviktad kapitering

Åldersviktad kapitering baseras på tidigare års besöksstatistik för åldersgrupperna 0-6, 7-19, 20-49, 50-64, 65-79 respektive ≥ 80 år. Viktningen baseras på ett jämförelsetal, index, mellan läkarbesök och besök hos andra yrkesgrupper. Läkarbesök av åldersgruppen ≥ 80 år har fått en högre vikt utifrån antagandet att dessa besök kan ta längre tid i anspråk och motsvarar 1,25 besök.

Kapiteringen är utökad med så kallade överförda kostnader. Underlaget baseras på 2016 års totalkostnadsbokslut. I överförda kostnader ingår:

- Kostnad för laboratorieprover och röntgenundersökningar som Hälsocentralen beställer.
- Hjälpmedel, medicinsk teknik, informatik och tele.
- Lokalkostnader (hyra inklusive fastighetsunderhåll, städ m.m).
- Övrigt inom allmän service som verksamhetsservice, upphandling, transport m.m.
- Administrationskostnad.

Från och med år 2018 ställs ökade krav på hälsocentralen att samordna vårdplaneringsprocessen vid utskrivning från sjukhus. Hälsocentralen kompenseras ekonomisk för detta från och med 2018 och tills vidare genom att åldersgrupperna från och med 65 år får högre vikt än vad index för besöksstatistik genererar.

Ersättning som avser ålderviktad kapitering utgör huvuddelen av den fasta ersättningen. Fördelning per viktad poäng är ~~2 386 kronor~~ 2 421 kronor

Ålder	Viktad poäng	Ersättning per individ 2018	Ersättning per individ 2018
0-6	1,43	3 412 kr	3462 kr
7-19	0,59	1 408 kr	1428 kr
20-49	0,74	1 766 kr	1792 kr
50-64	0,97	2 314 kr	2348 kr
65-79	1,32	3 150 kr	3196 kr
80-	2,49	5 941 kr	6028 kr

1.1.2 Socioekonomisk ersättning, CNI

CNI, Care need index, är ett sätt att mäta vårdbehovet bland befolkningen genom att beskriva den förväntade risken för att utveckla ohälsa baserad på socioekonomiska faktorer. Man vet genom forskning att socioekonomiska faktorer har betydelse för utveckling av bl.a. hjärt-/kärlsjukdom, cancer och psykisk sjukdom.

CNI beställs av Statistiska centralbyrån som tar fram ett sammanvägt CNI-värde för respektive hälsocentrals listade befolkning. De faktorer som vägs in i CNI-värdet är ensamboende äldre än 64 år, född utanför EU, arbetslöshet, ensamstående föräldrar med barn under 17 år, flera barn under 5 år, flyttat senaste året och kort utbildning.

Genomsnitt för CNI-ersättning är 120 kronor per individ.

1.1.3 Ersättning för primärvårdsläkemedel

Hälsocentralen har kostnadsansvar för de läkemedel som tillhör gruppen primärvårdsläkemedel och läkemedelsnära produkter som förskrivs till sina listade patienter, oavsett förskrivare, samt för läkemedel som beställs till hälsocentralens läkemedelsförråd.

Hälsocentralen kompenseras för kostnadsansvaret genom åldersviktad ersättning som baseras på antal listade i de olika åldersgrupperna. Åldersviktningen för primärvårdsläkemedel baseras på att det finns variationer i den förväntade konsumtionen av läkemedel mellan olika åldrar. Den åldersviktade ersättningen beräknas utifrån genomsnittlig förbrukning i länet och avstäms årligen. I samband med den årliga revideringen av ersättningssystemet minskas den totala delen av ersättning för läkemedel med motsvarande kostnadsminskning som genereras av utgången läkemedelspatent.

Ersättning per läkemedelspoäng är 851 870 kronor 2018

Ålder	Läkemedelspoäng	Ersättning per listad individ	Ersättning per listad individ
0-6	0,49-0,50	417 kr	435 kr
7-19	0,33	281 kr	287 kr
20-49	0,37	315 kr	322 kr
50-64	1,20	1 021 kr	1044 kr
65-79	2,29	1 948 kr	1992 kr
80-	3,63-3,62	3 087 kr	3149 kr

1.1.4 Ersättning för glesbygd

Hälsocentralens geografiska belägenhet och befolkningsunderlag används som utgångspunkt för glesbygdersättning som består av två delar, hälsocentralens avstånd till närmaste sjukhus och hälsocentralens litenhet.

1.1.4.1 Ersättning för avstånd till sjukhus

Ersättning utifrån avstånd till sjukhus syftar till att kompensera att hälsocentralen/sjukstugan som är belägen långt från ett sjukhus tillgodoser en högre andel av sjukvårdsbehovet hos den listade befolkningen jämfört med en hälsocentral som ligger nära ett sjukhus.

Ersättningen utbetalas till hälsocentraler som är belägna minst 30 km från närmsta sjukhus och ökar proportionellt enligt följande avståndsklasser med procentpåslag på åldersviktad poäng.

Hälsocentralens avstånd till närmaste sjukhus	Procentpåslag på åldersviktad poäng
0-29 km	0 %
30-69 km	12 %
70-139 km	32 %
140-199 km	45 %
>200 km	90 %

1.1.4.2 Ersättning för litenhet

Befolkningsunderlaget har direkt påverkan på hälsocentralens möjlighet att öka listpoängen. Det medför att en hälsocentral som är belägen i geografiskt område med litet befolkningsunderlag ges inte samma ekonomiska förutsättningar att bedriva verksamheten jämfört med hälsocentraler belägna i geografiska områden med ett stort befolkningsunderlag.

Ersättning för litenhet utgår med 500 000 kronor till en hälsocentral/sjukstuga som har ett geografiskt närområde med en befolkningstäthet som är högst 10 innevånare per kvadratkilometer och befolkas av högst 3000 folkbokförda innevånare.

Under verksamhetsåret 2018 beräknas verksamma hälsocentralerna/sjukstugorna på följande orter uppfylla kriterier för litenhet:

Bjurholm, Boliden, Dorotea, Jörn, Lövånger, Sorsele, Tärnaby och Åsele.

1.2 Rörlig ersättning

Rörlig ersättning omfattar patientintäkter, särskild besöksersättning samt målrelaterad ersättning. Av den rörliga ersättningen består huvuddelen av intäkter från patientavgifter och särskild besöksersättning. Målrelaterad ersättning är maximerad vilket innebär att ersättningen inte kan överstiga avsatt belopp.

1.2.1 Patientintäkter

Hälsocentralen behåller erlagd patientavgift för öppenvårdsbesök som sker på hälsocentralen. Öppenvårdsbesöket ska dokumenteras i patientjournalen och innehålla en hälso- och sjukvårdsåtgärd.

Hälsocentralen kompenseras med motsvarande patientavgift vid:

- utebliven patientavgift på grund av att högkostnadsskyddet träder in (frikort)
- utebliven patientavgift vid besök på mödrahälsovård, barnhälsovård, besök av personer upp till 19 år samt besök av personer som är 85 år och äldre.

Hälsocentralen får ta ut avgift av patienten för sådana besök och åtgärder som inte är föranledd av vård, exempelvis utfärdande av vissa intyg, se förteckning i VLL:s *Avgiftshandbok, avsnitt 13. Gula taxan*. Hälsocentralen får ta ut en lägre avgift för dessa besök men inte högre avgift än den som VLL beslutat. Den erlagda avgiften tillfaller Hälsocentralen.

1.2.2 Särskild besöksersättning

Förutom den ersättning som består av patientavgift så utbetalas särskild ersättning för genomförda patientbesök enligt nedanstående förteckning. Utbetalning av ersättningen förutsätter att registrering av besöket sker enligt anvisning i Kassahandboken.

	<i>Ersättning</i>
Västerbottens hälsoundersökning, VHU, för åldersgrupperna 40, 50, 60 år.	800 kr
Individuell tobaksavvänjning, högst 8 besökstillfällen/patient	200 kr
Tobaksavvänjning i grupp, högst 8 besökstillfällen/patient	50 kr
Artrosskola, högst 5 besökstillfällen/patient	100 kr
Hembesök av läkare som innebär ett personligt möte mellan patient och läkare i patientens ordinära boende.	500 kr
Besök på hälsocentralen av patient som är listad vid annan hälsocentral och folkbokförd i länet.	200 kr
Telefonbesök som är ett <i>planerat och bokat återbesök</i> och ersätter ett planerat fysiskt återbesök. Besöket ska avse medicinsk/psykiatrisk bedömning, beslut om ev behandling, ändring av pågående behandling eller ytterligare utredning inom öppenvård. Återbesöket via telefon ska dokumenteras i patientjournalen och diagnos ska registreras	200 kr
Hälsöfrämjande besök där målgruppen är äldre (≥ 70 år). Ersättning utgår för ett första besök samt ett uppföljande besök per år.	Första besök 800 kr
	Uppföljningsbesök 200 kr

	<i>Ersättning</i>
Uppföljande besök (fysiskt besök eller telefonbesök) efter förskrivning av FaR	500 kr
Fördjupad läkemedelsgenomgång enligt anvisning från läkemedelscentrum. Avser patienter med ≥ 5 läkemedel. Ersättningen utgår för ett (1) besök en gång/år	600 kr
Besök för laboratorieprovtagning som beställts av annan vårdenhet.	100 kr

1.2.3 Målrelaterad ersättning

Ersättning för kontinuitet till läkare respektive täckningsgrad baseras på åldersviktad poäng hos den enskilda hälsocentralens listade befolkning och utgår med fast antal kronor enligt särskild trappa.

Andel listade patienter med ≥ 3 planerade läkarbesök som träffat samma läkare vid $> 50\%$ av besöken. Mål: $> 65\%$	<i>Ersättning per åldersviktad poäng</i>
$> 65\%$	27 kr
61 – 64,9 %	21 kr
58 – 60,9 %	15 kr
$< 58\%$	0 kr

Andel mottagningsbesök av listade patienter på hälsocentralen av totala antalet mottagningsbesök i öppenvård. Mål: $> 60\%$	<i>Ersättning per åldersviktad poäng</i>
$> 60\%$	27 kr
57 – 59,9 %	21 kr
54 – 56,9 %	15 kr
$< 54\%$	0 kr

Ersättning för arbete med minskad antibiotikaförskrivning baseras på åldersviktad poäng hos den enskilda hälsocentralens listade befolkning och utgår med fast antal kronor.

Minska antibiotikaförskrivning i primärvården. Mål: Högst 250 recept per 1 000 invånare.	<i>Ersättning per åldersviktad poäng</i>
Upprätta två rapporter under året som följer anvisad tidplan och mall.	27 kr

Ersättning för hälsocentralens arbete för att främja tidig upptäckt och öka tillgänglighet till vård av psykisk ohälsa hos barn och ungdomar, utgår ersättning med 10 kr per listad i åldersgruppen 0-19 år.

Tidig upptäckt och öka tillgänglighet till vård av psykisk ohälsa hos barn och ungdomar. Mål: Hälsocentralen bedriver ett strukturerat arbete för att tillgodose målgruppens behov.	<i>Ersättning per barn i åldersgruppen 0-19 år</i>
En upprättad rapport enligt anvisning som beskriver hälsocentralens arbete inom området.	10 kr per listad i åldersgruppen

1.3 Övriga ersättningar

1.3.1 Ersättning för listade som är folkbokförda i annat län/region

Listade personer som är folkbokförda i annat landsting är exkluderade från kapiteringsersättning, läkemedlersättning, CNI-ersättning samt målrelaterad ersättning. Ersättning utgår istället per mottagningsbesök och omfattar erlagd patientavgift samt besöksersättning enligt regionprislistan.

1.3.2 Ersättning för asylsökande, anhörigmigranter, kvotflyktingar

Migrationsverket tilldelar landstingen åldersdifferentierad ersättning enligt fastställd schablon för asylsökandes behov av hälso- och sjukvård. Hälsocentralen får ersättning enligt regionprislistan för besök som asylsökande gör på hälsocentralen.

Hälsocentralen får särskild ersättning per utförd hälsoundersökning av asylsökande, anhörigmigranter och kvotflyktingar med fastställt belopp. Ersättning utgår endast en gång per hälsoundersökning och person.

1.3.3 Ersättning för personer med skyddad identitet m. m

Personer med skyddade personuppgifter kan inte listas vid en hälsocentral. Besök som görs av personer med skyddade personuppgifter, gömda flyktingbarn och papperslösa barn ersätts enligt regionprislistan.

1.3.4 Ersättning för återkoppling av hälsoundersökning av socialtjänstplacerade barn och ungdomar till kommunens Socialtjänst

En ny lag regleras landstingets skyldighet att erbjuda hälsoundersökning av barn och unga som socialtjänstplacerats för vård utanför det egna hemmet. Resultaten av hälsoundersökningen ska återkopplas kostnadsfritt till kommunens socialtjänst. Hälsocentralen kompenseras per hälsoundersökning motsvarande regionprislista för läkarbesök i primärvård. Regionprislistan revideras årligen och under 2018 är ersättningen 1 960 kronor per hälsoundersökning.

1.3.5 Ersättning vid deltagande i övergripande utvecklingsarbete

Hälsocentralen kan erhålla ersättning när anställd utses att delta i utvecklingsarbete med syfte att förbättra och utveckla hälso- och sjukvården inom primärvård. Ersättning utgår med 500 kronor per timme till den hälsocentral där deltagaren är anställd. Följande kriterier ska vara uppfyllda för att ersättning ska utgå:

- Utsedd deltagare ska inneha eget patientansvar.
- Utsedd deltagare ska åta sig att arbeta producentneutralt.
- Slutfört uppdrag ska dokumenteras och lämnas till Beställarfunktionen enligt anvisning.

Ansökan om ersättning enligt särskild mall ska lämnas till Beställarfunktionen. Till ansökan ska uppdragsbeskrivning bifogas. Ersättning utbetalas efter beslut av Beställaren som baserar beslutet på utvecklingsområden som VLL prioriterat. Ersättning utgår inte för utvecklingsarbete som finansieras av statsbidrag eller riktade statliga stimulansmedel.

1.4 *Språktolk, teckenspråkstolk och vuxendövtolk*

Språktolk, teckenspråkstolk eller vuxendövtolk ska anlitas då kommunikation med vårdsökande förutsätter annat språk än svenska. VLL ansvarar för kostnader som uppstår då språktolk anlitas av leverantör som VLL anvisar och då teckenspråkstolk eller vuxendövtolk anlitas av Tolkcentralen i Umeå. Hälsocentralen får själv stå för kostnaden när tolk anlitas av annan leverantör än den som VLL anvisat.

1.5 *Momskompensation*

Privata vårdgivare får momskompensation med 3 %. För att uppnå konkurrensneutralitet läggs momskompensationen på ersättning för åldersviktad kapitering, glesbygdsersättning samt socioekonomisk ersättning.

1.6 *Avgifter och avdrag*

1.6.1 Avgift för besök vid annan hälsocentral eller vårdgivare

Hälsocentralen får betala en avgift för primärvårdsbesök som egna listade, folkbokförda i länet, gör vid annan hälsocentral, annan vårdenhet eller vårdgivare med ersättningsetablering inom länet.

<i>Besök</i>	<i>Avgift</i>
Fysiskt besök som egen listad gör på annan hälsocentral i VLL.	200 kr
Primärvårdsbesök på akutmottagning utanför hälsocentralens ordinarie öppettider.	500 kr
Besök på Primärvårdsjouren i Umeå utanför hälsocentralens ordinarie öppettider.	500 kr
Besök hos allmänläkare med ersättningsetablering enl LOL	200 kr
Besök hos sjukgymnast/fysioterapeut med ersättningsetablering enl LOS	200 kr
Besök för provtagning vid laboratoriemedicin eller annan hälsocentral i VLL där den egna hälsocentralen är beställare.	200 kr

1.6.2 Avdrag för utebliven redovisning av begärda uppgifter

Om Hälsocentralen inte lämnar uppgifter, rapporter eller begärd handling till VLL inom utsatt tid och underlåter att inkomma med begärt material efter skriftlig påminnelse har VLL rätt att göra avdrag på ersättningen med 5 000 kronor/vecka för varje utebliven redovisning, upp till maximalt 50 000 kronor.

1.7 *Utbetalning och debitering av ersättning*

1.7.1 Utbetalning av fast ersättning

Ersättning för januari består av två delar. En del bygger på listning dag för dag perioden 1-10 januari. Den andra delen är en preliminär ersättning som är samma som den ersättning som erhöles för listade under 1-10 januari. Ersättningen utbetalas den 20 januari eller näst påföljande vardag. Därefter läses listningen av dag för dag för perioden den 11 januari-10 februari, 11 februari – 10 mars osv. och utbetalas den 20:e eller näst påföljande vardag varje månad.

I slutet av året regleras den preliminära ersättning som erhöles i januari mot ersättningen för listade perioden 11-31 december. Eventuell reglering sker senast den 20 januari eller näst påföljande vardag.

1.7.2 Ersättning och debitering av primärvårdsläkemedel

Fast ersättning för läkemedel utbetalas per månad i efterhand.

De primärvårdsvårdsläkemedel som förskrivits till hälsocentralens listade debiteras per månad i efterhand

1.7.3 Utbetalning av besöksersättning

Besöksersättning avläses för hela månaden och betalas ut den 20:e eller näst påföljande vardag varje månad i efterskott. Ersättning som utbetalas för uppföljande besök/telefonbesök efter förskrivning av FaR och fördjupad läkemedelsgenomgång utbetalas varje tertiäl i efterskott.

1.7.4 Utbetalning av övrig rörlig ersättning

Ersättning för läkarkontinuitet respektive täckningsgrad betalas ut den 20 eller näst påföljande vardag i efterskott för tertiäl 1, 2 och 3 utifrån uppnått mål.

Ersättning som avser antibiotikaförskrivning utbetalas månaden efter datum för rapportering i oktober innevarande år.

Ersättning som avser rapporterad handlingsplan för arbete med psykisk ohälsa hos barn och ungdomar utbetalas månaden efter datum för rapportering i oktober innevarande år.

Angivna datum för registrering av efterfrågade uppgifter är definitiva. Uppgifter som lämnas därefter kommer inte att tillgodoräknas vid beräkning av målrelaterad ersättning.

1.8 Debitering av kostnader

1.8.1 Primärvårdsbesök vid annan vårdenhet

Primärvårdsbesök vid annan vårdenhet avläses den första vardagen varje månad och debiteras månadsvis i efterhand.

1.8.2 Radiologiska undersökningar

Hälsocentralen debiteras för radiologi som beställs och genomförs av VLL för egna listade patienter i samband med primärvårdsbesök på den egna hälsocentralen, annan hälsocentral, primärvårdsjour samt primärvårdsbesök på akutmottagning. Kostnader för radiologi debiteras per månad i efterhand enligt gällande prislista.

1.8.3 Laboratoriemedicinska analyser

Hälsocentralen debiteras för alla laboratorieanalyser inom klinisk kemi, bakteriologi, immunologi, virologi och patologi som ordinerats egna listade patienter i samband med primärvårdsbesök på den egna hälsocentralen, annan hälsocentral, primärvårdsjour samt primärvårdsbesök på akutmottagning. Kostnader för laboratoriemedicin debiteras per månad i efterhand enligt gällande prislista. Hälsocentralen debiteras inte för analys av cytologi prov som tas vid gynekologisk cellprovskontroll.

1.8.4 Informatik, medicinsk teknik och telefoni

Kostnader för funktionshyra för datorarbetsplats, obligatorisk medicinteknisk utrustning och telefoni debiteras per månad i efterhand enligt gällande prislista.

1.8.5 Prisjustering

Prisjustering avseende kostnader sker årligen enligt landstingsprisindex som erhålls från Sveriges kommuner och landsting, SKL.

1.9 Ersättning för tilläggsuppdrag

Den totala ersättningen för tilläggsuppdrag inom Hälsoval är 16 507 000 kronor och fördelas enligt följande:

<i>Tilläggsuppdrag</i>	<i>Ersättning totalt</i>
Samordning av Familjecentral – verksamhetsform som uppfyller särskilda kriterier	4 722 000 kronor
Administration av centraliserad primärvårdsjour i Umeå	2 992 000 kronor
Psykiatrisjuksköterska med uppdrag enligt särskild överenskommelse med Psykiatrins specialistvård.	8 793 000 kronor